

САНА ОДОХ

Х а н ы а г

1931 сүл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 59 (6507).

1987 сүл. Ыам ыймн 16 күнэ.
СУБУОТА

Сыаната
3 харчы

Оскуоланы—кэлэр үөрэх дьылыгар

Билтин бары оскуолаларга үөрэх дьылын ситиһиннээхтэн түмүктүү сүргэ сана үөрэх дьылын бары өттүнэн тэрээниинээхтэн, үчүгэй бэлэмнээх көрсүү сорута турар. Аны адыах хонугунаа хас бирдин учуутал кэлэр үөрэх дьылыгар ханнын кылаастары үөрэтэрэ, салайар, тугу бэлэмнээхтээ, ханна сыныыахтаага быһаарыллыа. Үөрэнээччилэр хайдах сыныыан доруобуйаларын бөдөргөтөллөр, билиилэрин диниэтэллэр, совхозтарыгар туох көмөнү оңоруохтаахтар бу күнүргэ сийилин ырытыллан чуолһайданар.

Кэлэр үөрэх дьыла уратылаах буолуо. Ол курдук, оройуон 5 оскуолаларыгар 6 саастаахтары үөрэтэр кылаастар аһыллыа. Итиннээх дьини-уоту сүргэ үөрэтэр пособиелары, учебниктары, методическай пособиелары, үөрэх тэбигиннэрин булуу, надры сүүмэрдээһин үлэтэ билиингиттэн кычыл-лаахтэн ытыллалыа. Атын бөчүмнээх соруугунаа VIII кылааһы бүтэрбиттэри үөрэх көрүннэринэн хабыы, орто оскуолалар выпускниктары үлэтэ, үөрэх аттаран туруоруу буолар. Быыл оройуонна 345 үөрэнээччи VIII кылааһы бүтүрүт. Бүтүтүн үөрэхтээһин Сокуонун быһытынан, иннилэртэн ким даданн производство барыа суохтаах. Ол иннинтэн кылаас салайааччылар, төрөллүттөр ким ханна салгы үөрэннээхтээһин бу күнүргэ чуолкайдыт-ларга наада. Быланн быһытынан, 45 орто СПТУ-ларга ытыллалыа.

Онос кылааһы быһыл 263 орто бүтүрэн олох кини аартыгар тахсыахтар. Оройуон оскуолалара инни-лэр производстводо тахсыларын, салгы үөрэнэ барыларын туһунан чолчу биллээхтэр.

Кэлэр үөрэх дьылыгар бары орто оскуолаларга «Производство төрүттэ уонна идэни толум» диэн сана предмет үөрэтиллэр буолуо. Итиннээх оскуолалар административнара сыныамах дьон ха-йыһа бу күнүргэ сүүмэрдэн бэлэмнээһини ба-ралларын хааччылаахтар. Оскуолалар общест-веннай туһалаах, оңорон таһаарылаах үлэни тэ-рийинэ, производственин үөрэхтээһингэ быһыл адыага суох ыраахтар көрүстүлэр. Ол, сүрү-нээ, рабочай миэстэлэр тийбэттэр, материальнай база мөлтөө буолар. Маннаах базовай предпри-ятиелар уонна хаһаайыстыбалар сайынны өтүтүтэ-лэни үлэни ытан сана үөрэх дьылыгар балаһыан-ныны тунсараллара эрийиллэр.

Сана үөрэх дьылыгар бэлэмнээһин бири эппиэт-тэх соруугунаа оскуолалар, интернаттар уонна оло-лор дьылэр өрөмүөннэрин хааччытылаахтук уон-на болдьосор ытыгы буолар. Быыл оройуон үр-дүнэн капиталнай өрөмүөнгэ барыта 258 тыһ. солк. көрүлүнэ, ол иһигэр Чурапчы орто оскуола-тыгар 34 тыһ., интернат-оскуолага 31 тыһ. солк. Ордук улахан үлэ Хатылы орто оскуолаларга ы-тыттылаах быһааранар, киннээх 75 тыһ. солк. үп бөһүлүнэ. Оскуола бүтүннүүтэ капиталнайдык өрөмүөннэрин сүргэ манна сана үөрэх дьылыгар аһыллыахтук физиканы диниэтэн үөрэтэр кылаа-һы бэлэмнээһин үлэтэ турар. Диниэтэ химияны, Сылгына нуутча тылын уонна литературатын. Чу-рапчы орто оскуолалар математиканы диниэтэн үөрэтэр кылаастар үлэтиниллэр. Кинилэр сөптөөх материальнай базалара суога үлэни улаханнан аах-тыттар. Чуоллаан, Диринг орто оскуолаларга үөр-нөөччүлөр опсттары, лабораторнай үлэлэри оңору-лоругар сөптөөх лаборатория, оранжерей суох-тар. Быһыл сайын ити өттүнэн үлэ күөсэ ы-тыттылаах.

Аһаан эрэр үөрэх дьылыгар мөлтөх бэлэмнээһин, үлэни хааччытыбата суох ытыгы тэбигиттэр Чыаар адыс кылаастаах оскуолата улаханнан тымыһа. Сылгы орто оскуолата сотору-сотору тоңору эрий-дэтэ. Ити итэҕэстэр быһыл туоратыллыахтар. Ол өрөри сылайтар күн бүгүнүгэр дьэри котель-найы оңоруу болпуруоһунан иһэн тоңон дьарын-темманна олоҕулаах. Маннаах «Чурапчы» совхоз өттүттэн эппиэттээһин бэйэ ытымы, көдүүстөх, хамсатылаах дьаһал наада. Итинлэр сүргэ улахан өрөмүөннэр Диринг, Одьулуун, Кытаанах, Мугудай орто, Толоон начальнай оскуолаларыгар ытыт-лыахтар.

Элбэх үлэ оскуолага киниэн иннинээҕи саастаах ололор учреждениеларыгар күтүт. Манна уопсайа 35 тыһ. солк. капиталнай өрөмүөн ытыттылаа. Быстах өрөмүөнүнэн бары оскуолалар ытыахтар-тар. Оно болломтону ордук итэҕэ системаны суу-йууга-ыраастааһынга, электро-уот проводкаларын сөҕүрүүгэ ууруоха. Быстах өрөмүөн үлэтэ от ыйын 1 күнүгэр дьэри бүтүрүллэллэрэ эбэһэтэ-линэ.

Ыччаты үөрэтин-итин сүткэн государственнай суолталаах, эппиэттэх дьыла буоларынан, сана үөрэх дьылыгар бэлэмнээһин ханнын да харгыс-тайын. мөһүдээһин суох буолуохтаах, бу дьылаага оройуон-общественнога бүтүтүнэ көмөлөһүөхтэ.

Сааскы хонуу үлэлэригэр —тэтимн хаачыстыбаны!

ОРОЙУОН БААҢЫНАЛАРЫГАР

Эрилик Эристини аа-тынан совхоз Холтово-тугар бурдугу уонна хор-туоппуй үүннэрээччилэр звенолара ирбит, сара-быыбыт бааһыналарга сик саптарытын сал-гыы ытыттылар. Бөдөһө-ни турутунаа барыта 30-тан тахса гектардаах сиргэ агрегаттар хаачы-тар. А. К. Софронов бур-дугу үүннэрэр звенога ик-ки, оттон Н. Н. Новгоро-довтаах бири агрегаты-нан үлэтиниллэр.

М. МОНАСТЫРЕВ.

х х х

Толоон отделениеты-гар сиклэсчигэр звено-ларын быһыл С. И. Око-

нешников салайар. Кини-лэр үүннүлэрэ күөбүнэн хомуллуохтук культур-лары барыта 75 гектарга ыһахтар. Гектартан ор-тотунан 80 центнер үү-нүүкү ылар соруктаахтар.

Кыыс Көлүгэ, Лаппа-ра бааһыналарыгар кы-һы салгы аһабыт си-рэ эрдэ харааран, сиклэ-счигэр тала сылдыан сик саптарытын ыам ыйын 12 күнүттэн саба-лабыттар. Бөдөһөни турутунаа үлэни барыта 40-ча гектардаах сиргэ ытыттылар. Итин таһы-нан Окочешниковтаах 12 гектардаах бааһынаы ыраахан дьаһан таһа-таатылар.

С. НОГОВИЦЫН.

х х х

«Миндагаайы» совхоз бурдугу, сүөһү аһылы-гар аһаах культурала-ры, оңурут астарын уон-на элбэх сылаах оттору үүннэрэр звенолара буһа бары өдөрлөт дуоһабын түһэристилэр. Урут сик-лэстэнэр культуралары үүннэринэн Д. М. Ноер звенога дьарыктанара бы-һыл бурдук уонна күөх кыһы бааһыналарын кө-рөр-хараар кэлэ звено тэрилинэ. Салайааччыта —Г. К. Гермогенов.

Бу күнүргэ Гермоге-новтаах тала сылдыан сик саптарытын саба-лаатылар.

Д. ТИХОНОВ.

Чыоптараага быһыл Са-ха АССР оскуолатын үтүөлээх учуутала пен-сионер Я. Г. Павлов сала-йааччылаах оңуруттут-тар биригээдэлэрэ тэри-линэ. Манна 1 тыһ. квадратнай метр, нэниэх теплица үлэтэ иһирдэ. Бу күнүргэ онно ис буоруу бэлэмнээһин расада оло-дуутун сабалаатылар.

Оңуруттуттарынан аг-роном А. В. Ефимова, А. М. Федорова уонна Л. И. Борисова, оператордара-нан К. К. Лыткин уонна И. К. Мохлачевский аһа-нылар. Оңуруттуттар Д. Ф. Баишевага махтанал-лар, кини дьэтигэр оңу-су уонна помидор 500-түү расадаларын олодубу-ттар. Расада тахсыты үчүгэй. Бэс ыйы баста-ны күннэригэр оңуруу баста-ны үүнүүтэ кычыл-лыа.

Яков Гаврильевичтаах быһыл 6 тонна оңурут аһын үүннэрэр соруктаах-тар.

Снимоктара: И. Г. Павлов расаданы көрөр; Субуотуньук кэмигэр; И. Окочешников фотота.

Ыам ыйын

23

күнүгэр
Улуу Октябрь
70 сылын
чиэһигэр
субуотуньук

БУКА БАРЫ—
НӨХТӨӨХТҮН!

БЭЛЭМНЭНИИ САБАЛАНА

Эрилик Эристини аа-тынан совхоз коллектива Алексеевскай оройуон үлэһиттэрин инноватива-лары биһирин уонна охсуулаах үлэни өйүү-гэ бэлэмнээр.

Ыам ыйын 23 күнүгэр бары отделениеларга сирдигэ маһын көрдиг-тигэр, сайыллары өрө-мүөннээһингэ үлэтих-тэр. Холтофолор теплица тууутугар тахсыахтар. Салайааччылар үлэ кол-лективтарыгар сылдыа-нар субуотуньук тэрээ-нини дьүүлэһиэхтэр.

х х х

«Чурапчы» совхоз Сы-лаһаабы отделениеты-гар Улуу Октябрь 70 сылын көрсө ытыттылар субуотуньук бэлэмн-ни үлэтэ сабалаһыт-лар. Субуотуньук ко-дүүчүн үрдэтэр сыматан техниканы аттаран ту-руорууга урты болкомто ууруллар. Механиктер-дар мустан сублэстилэр. Нэһилиэһинэ үгүс өттө техника өрөмүөнүгэр, ыһыттан ордор бурду-гу дробилкаһаһаһа, ырааһыды үлэлэригэр кыттыахтар.

х х х

«Миндагаайы» совхоз-на шефтаах тэригтэлэр үлэни тахсыахтар. Эр-дэ оңуһуллубут шефта-ни дуоһаарларыгар оло-уран бүтэй тууутугар салтым үлэтиэхтэр. Со-циальной-культурнай үч-реждениелар материаль-най-технической базала-рын бөдөргөтүүтэ үбү эбин киллэрэр сыматан ытыттылар субуотуньукка ветераннар активнай кыттыны ыһахтар.

х х х

Улуу Октябрь 70 сы-лын көрсө ытыттылар су-буотуньук тэрээһинэ Мугудай селскай Совастын исполкомугар анаан дьүүлэһиллэ. Варылла-һын быһытынан, бүтэй тууутугар, бөһүлэни тул-саран оңорууга уонна ырааһыдыга сүрүн күөс ууруллуо. Субуо-туньук политической суолтатын толору өйүүн турар, нэһилиэһинэ бары аһагыт хабарга сорук турар. Ураты болломто субуотуньукта идеологи-ческай таһыйыга уу-руллуо.

Депутаттарга кандидаттары туруоруу

ОРОНУОННААБЫ СОВЕТКА

Олохтоох Советтар быһаардарын иннинээҕи мунуһахтарга норуот бас-тыг представительлэрин сүүмэрдээһин көхтөөхтүк ытыттылар. Бу күнүргэ үлэ коллективтарынан уонна быһаардым уоку-руктарынан оройуоннаағы Советка-депутатка канди-даттарынан олоһу-дьаһа-ғы хааччыһы производ-ственной управлениетын нистэһингэ Мария Пет-ровна Ефимова, Чурапчы-таағы эркин предпри-ятиетын продавеца Мария Петровна Ефремова, ССКП райкомун отделын сибэтисскай Гаврил И-нокентьевич Адамов, райпо бырабыллыаһынатын председателе Федор Афа-насьевич Тимофеев ту-руорулунулар.

СЕЛЬСКЭЙ СОВЕТАРГА

Мугудай селскай Со-ветыгар депутаттарга кан-дидаттары туруоруу сү-рүннээн быһаардым уо-куруктарынан ытыттылар.

Сорох уокуруктарга бы-һаардааччылар интили-ү-түү интитэн сүүмэрдэн бастыгынын кандидатын туруордулар. Баһылар эл-бэх куолаһы ылыттар ор-толоругар бастыг ык-чысчыллар. Никифор Иванович Окочешников, Владимир Миронович За-харов, шофер Семен Се-менович Красильников, техник-осменатор Мария Ивановна Попова, прода-вец Елена Петровна По-пова бааллар.

х х х

Одьулуун нэһилигэр сельсовет депутаттарыгар кандидаттарынан үлэ кол-лективтарынан араас идэ-лээх специалисттар уонна рабочайдар туруорулу-нулар. Кинилэр ортолору-гар болуотуньук Данил Дмитриевич Дыдаев, ме-ханизатор Николай Ла-вентьевич Туластаев, ин-номеханик Илья Васи-льевна Скрябина, повар Евдокия Борисовна Села-личева, лесник Констан-тин Иванович Седлащев ааттара ааттаны.

„УОТЕРГЕЙТАН“ „ИРАНГЕЙТКА“

Америка телевизийн
най экраннарыгэр ыам
ыба саваланыгдмтн
тннга быстыбат сана
бнорн — конгресска
«рангейт» харага
дэлгэлтнэр бэлдлэк
ческый муухуна майгс
тнр-сиглнтнн кнра-
нлыска тайнар тнндэ
тайнарбытан бнлгытн-
нан, олуэ улахан охсуу
огошуулунна дэлгнэ тү-
м. 1989

Итннн тэнэ «Иран-гейт» айдаана нэн дойду түнүлүктүгөр дыыдалан дьарыктаныы имперскэй майгылаарын мүлчүрүй-бэт салганыыта буоларын бэлиэтээххэ наада. Итинин майгы америкаанскэй администрацияларга уопсайынан баара итиннээ былааска Рейган олорубут

«Ирангейт» телесериалыг нийтлэрийнхээ бэрт эдэхэ истиний төрлөөччидэлэргэ 300-тэн тахса туоцулартан андагатаан гурэн ылбыт жордоруу-лэре итгизнэ 100 ты-лынча нэринэ стрени-цалаах документуунаар. Оу-рунзэн харага Дасала төлө нээмэлдээдэ уонна онно президент Рейган кылтыта эрэ чуолкай-даныахтарын наада. Таа-рына айынаахха, прези-дент критикн уотуттан бэйһынэргэ сорондалар.

Политический кэзээн көрөөччүлөр АХШ сүүлтөрүнө төһө хатча кээмэйдэрин барылыгыга сорунууларын бу күнүгэ «Ирангейт» АХШ аныгы политический историйын атын беден айдааны «Уортергейт» — 1972 сыллааха президенти быыбардыр хампааныа көмүгэр демократический партия штаб-квартираларын докумуоннары уорарга уонна кистээн истөр оҕоһунтара туруортуурга сорунууу — кытара тэҥисиллэр. Уолсей санаа билигин Холбоонуктаах Штаттар заттарыгар «суол д а р ы г а р, билигин администратция кирдээх политический

ческый муухуна майга-
тыр-сиглантин кыра-
нысса таһнар тиде
таһнарбытын быһыгы-
нан, охс улахан охсуу
онголулунна дээнге тү-
мүлүр.

Итнни тэнэ «Иран-
гейт» айдаана нэн дайду
гүлүдэлтигер дызалаан
дыарыктаныс имперскэй
майгылаарын мүчүрүй-
бэт салганмыта буоларын
белитиэххэ наада. Итин-
нин майгы американскэй
администрацияларга уоп-
сайынан баара итинниэ
былааска Рейган олорубут

Дан дайду
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

нэмигэр ордук дьөлөйдө.
Маттын сыйлыны кыт.

гастык «Америка туох-
та да урдүк» дьэн форму-
муланан дууһууоха
сөп. Атыннык эттэххэ,
ити — аан дойдутаагы
сообщество, ол нигирэ
АХШ бииргэ үлэлээччи-
лэрин даҕаны, нигирэ-
тэригэр аянныа ахтыбат-
тык сыйыаннаһыма, ба-
быланыай өтүгүн сабыр-
рыларга сорунуу, куһу-
нун өтөтүүү политикаты-
гар эрэнип, аан дойду-
таагы эбэлээтэлистибэлэ-
ри ытыктыады бадарбап
буолуу

Ол курдун ырылдай-
дык Вашингтон эйэ дыма-
батын бызаччы таарыйар
дөһүннээх сөбүлүүнүн-
лөбө, ядерный сэрин сө-
бин хаарчактаабын ую-
на хонтуруоллаабын ую-
балаһытар советско-а-
мериканская дуогабад-
дарга сыһаанытар пост-
тор, Ракеталары утары
оборона дуогабарын тү-
һүнүн сана «новотелле-
бит» бйдоһуну толту
Рейган администрацияга
айан таһаарбыта, оһон
«сулустаах сэрин» про-
грамманын түргөтүүнэ
эляйин иллэҥини ту-
кутар ити сөбүлүүнүн
кэлэйдий байатын өтүт-
төн дьин иһигэр көтүөдө.
Американың «Фортун»
сурнаал «стратегический

оборона уобалалыгтар американын политикада ити принципнаадай харды кыргыны кытар ханнын даарын эрдэтөн сөнөөнүлүктөнүп, суох олошуллубута» дээн кыбыта. Эмнэ ити курдук сирэй-хараа суох, аан дөндүтөөрү общественность санаатын утаран Вашингтоннаады администрация ОСВ-2 дуота-бары түгүлөрбүт, ошон оно бигэрэмият тэңнэ-ленин үгөдэргэ итэннэ ССРС-ы байланып өтүп-н сабырыларга соруз-мута.

АХШ баччаанга дээр сүр анныгтар ядернай сэрин сэлтэрин бодуобалааһыны хаарчахтыр түбунан 1974 сыллаагы дуогаберы ратификациялан бадарбат, онуохаккын ядернай дэлбн төптөрлөртө интенсинэй программалара сэрин сэлтэрин сака көрүгүнэрин чочуларга наадатын иктээбэт.

Американийн пресса билингвизм, билингвизм административ атыг татан бигр да санга сөбүлэнийн ырытан окурутаа комолоспохно эрэ сбилэнийн хотуруулхайн уобалаһыг савхай элбэх дуотабары түнээрбитинин уратыланар. Ал дойдутаады проблемалар спентдарыг бүтүнүүтүгэр Вашингтон конструктивнай суох позициялаада үчүтөдник билээр.

«Ирангейт» айдаана хайфы-үйз Рейган, латын суолун түбэрдэ: общественнай санааны ыйыты көрдөрөрүөн билэгити кэмтэ американецтар анардартыттан өрдүктара проаидеңгиз бээтигэр эрөөмөттөр. Администрация заң дойдү кээмөйгэр тобо моральнай сүтүткэммити суоттуур марахан. Ол эрөөн Англия, Францияда, ГФРга общественнай санааны ыйыты собуэлэти таһымнан америкенскай салалта ССРС салалтатыттан халбытын халбыга суох көрдөрөө.

В. ЧУКСЕЕВ

Бу мүннэргэ мин редакция сурудаһынан хас да күн Дияригһизии оҥо музыкальнай оскуолатыгар сырыттым, үлэһиттэри, үөрөнөччилэри кытта көрүстүм, кэпсэтиим. Бу дьоһус коллектив уон сыллаах үлэтин түмүктөрө ханна баҕарар кэрэ нэһээн буолар толору кылахтаахтарыттан олус өлүдүм кэпсэтиим.

— Музыкантский оскула дан мной в 1976 сылтаахха. Холторотоогу Култура дьэтигэр сыһарыллан үлэтин саҥаабыта. Саҥа тэрээһин олоххо киириниэ хаһан баҕарар элбэх ыарахаттардаах буолар. Билигин ону аахсыбыкка, нуусути-наахпыт төбө тийгэрэ-нэн, нэһилинэнь ортогусгар культурнай-смыдатар үлэҕэ көхтөөхтүк кыттан үлэбинин саҥаабыһыт, — диир оскуола бастамы директора, билигин оройон чулуу библиотекнара Мария Дмитриевна Сергеева.

Норвуг үөрээринтин үлэһиттэрин иһинилэригэр үүнэр көлүөнөнн өй-санна уонна снэр-майгы оттуһун дэгиттэр сайдылтыах, үрдүк күүктүралаах тына иһини-үөрүнн соруа турар. Итиннэхэ музыккальнай, художественнай оскуодалар, кылаастар арбодуора олус улахан.

Ийнэм оскуоланын үөрэ-
ний биллэр ыраахаттар-
даах. Музыкальнй ос-
куолада онов дьин баґа-
лаахтар, бэрэрдонтэзхтэр
уонна сырдык ырааах-
тар өрө үөрэнэллэр. Бу
оскуоланы уон сыл иһи-
гэр барыта 59 оґо бүтэр-
дэ. Аарзаччыбаа мань
былаарычым. Хор уонна
фортепьяно кылаастары-
гар оґолол 7 сыл, народ-
най кистуменнарга, ба-
инґа, хоростгафияна—5
сыл, художественнайга—
4 сыл устата үөрэнэллэр.
Диринґизэни музыкальнай
оскуоланы бүтэрбөттэр-
тэн бэйэлэрин идалээн-
нэн 6 оґо үөрэхтэрин са-
ґыыллар, 21-дэсэ ана-
лдах оскуодалары, кини-
лэртэн 10-нара үрдүк үө-
рөнү бүтэрэн билиґин
учууталларынан уонна
тутуу инженердэринэн
улээн сылдьаллар.

Агасы сыйлаага бу окуодаа чакчы талазинеах, улаанин уотук баталаах специалистаа баайларин дьубуодарын, биллэрэрин оҕо-аймахха нигэрин асыгытарын ах-

Кэрэ эйгэтүгэр ●

Д Ы К Т И Н Э Н
дууһаны абылаан

тайг ааһар снэрдэх. Ол курдук, Красноярский-даагы консерваторикы бүтэрбит байлнт Н. С. Уаров кэргэннээс Варвара Никонктьевнахын бэрт аймнылаахтын, тахсыллаахтын үлээ-бэртэрин дэһилээнь махталынан ахтар. Николай Семенович оскуола материалый базата бөдөрүүрүтэр, оболору сайыннарыга ис сүрэгитэн ылан түүрт сэл устата дэлуурдаахтын үлээ-бэртэ. Кэргэн Варвара Никонктьевна бэрт дьобурдаах эдэр үгкүүһүтэрин иһилэтэ.

Одолору интернациональной тыгызга нитигэ нуучча коруотун үрдүк культураныгар уһуйууга бу оскуола ураты көмөтө туспа бэллэтэниэн сөп. Утарынецтар кэргэниин Маркьян Петрович уонна Любья Михайловна Олейниктар, нуучча ырыгытара Людмила Владимировна Шелева, Светлана Николаевна Семёнова үтүө суобастаахтык, дуулуурдаахтык үлэлээн хаамсаан ааспыттара. Л. В. Шелева үс сый директордаабыта, сельсовет депутатынан, быйбардаммыта, бары общественнай, культурнай үлэлэргэ көхтөөхтүк кыттан дьон сэргэ махталын ылан ылбыта. Музыкальнай оскуола үөрэнээччилэрэ оройун, республика көрүү-конкурстарыгар, олимпиадаларыгар ситһинилээхтик кыттан, элбэх грамоталарынан, дипломнарынан бэллэтэммиттэрэ.

Музыкальная оскуола директорунайа биллэгин Чувашияттан нэлбит нуучча кибитэ Н. Н. Урванцев улаһиыр. Николай Николаевич коллективнай кытта биллэһиниэрде. Художественнай ыһааһы педагогическай үлэ пете-рана Ким Конфеевич Колесов бу оскуола аһыл-дыаһыттан үөрэтэр. Оро-йуонига республикада тийиһ биллэр персональ-най бастыһаакалары тө-рийбит. кырдыга даһаны норуот көмүс тарбахтаада Ким Конфеевич—бэйэтин үрдүн мастерствоун оло-дорго интэриэс олобун

анаабыт киһи. Киһи үөрэтэн-уһуулан таһаарбыт уоктуулан үөрэнээччилэрэ бу идэлэринэн үлэлиэхтэһэ сылдьыаллар. Ол курдук, соторутааҕыта активнай общественнай үлэти Комсомол НК Вочу-тунай грамотатынан ба-листэмыт Аэренсей Ни-конов, кэтэхтэн үөрэнэн үрдүк үөрэхтэмэтиэ уо-на билигин Диринг орто оскуолатыгар учуутал-лыыт. Ним Кофеевич үөрэнпит уола Айаал Та-рабукин Бүтүн Союзтаа-ҕы конкурсу кыаһымыһаа, Айа Кокускалин комите-тин грамотатынан иза-раадалааһыта. Дьэ итин-ник, тыа сиригээ культу-ра, искусство талааннаах пропагандиһа К. К. Коле-сов үтүө аатын аны үө-рэнээччилэрэ салгыы-лар.

Народный инструмен-
тар уюна баян кылаа-
нын Н. Н. Урванцев үө-
рөгөзү. Кыны үөрүнөчү-
тө Наташа Охлостова
домбрада оонньоонууга
бытырын республика-
тавы көрүү-конкурсуна
иккис миңсталаммыт.
Оттон Алена Платонова
оонньоонуун жюри үр-
дүктү сыналаабыта.
Бу кыргыттары салгы
музыкальный училищеде
көзөлдөнгөз мыгыбы-
тара дасын оңолоз чак-
чы талааннахтарын ту-
лунан этер. Директордө
музыкальный окуула как
из сылдарга социалисти-
ческой куоталааны кы-
тылаарынан боулот.
Саха АССР Кудьута-
тын, Үөрөздүн министр-
стволарын Вочутунай
Гремоталарынан, дипло-
матан наараадала-
ммыт.

Музыка нарын алыба,
оёлор чуор, ыраас
нүүччалым - сыңа үгөс
инини атара хавылбыта-
ра. Кырдыха дэкан
имизас хансаны, форте-
пьяно дынтти доокооно
баан кэрэ умсураала бу-
дызбэс кутуллан элпэ-
дүүлэлери дынткинэ
абылаан эрдэв.

Д. ЭВЕРСТОВ

Редакторы солбуйааччы
С. Н. ЧИЧИГИНАРОВА.

Райсовет исполкому культуры отдела уонна тэрийэр - методическай кыһини Якутскайдаагы музыкальнай училище воккальнай (ырыа) отделеннетыгар кинигэ үөрөннээ бадалаах VIII уонна X кылааһы бүтэрбит ыччактар куоластарын уонна музыкальнай дьоһурдарын бэрэбэркэлээһини ыччактар Истин ыам ыйын 25-26 күннэригэр оройуоннаагы Култура дьэтигэр буолар. Бадалаахтар сайаабылманыырамытын ыам ыйын 25 күнүгэр дьэтигэр оройуоннаагы култура отделын аатыгар түһэриктэр.

Дьэтигэр оройуоннаагы музыкальнай училищедэ бэс ыйын 25 күнүттэн садалаах үөрэххэ кинигэччитэр дьэтигэр бэрэбэркэлээһин-истингэ киччактар направление бэриллэр.

Хатымтаагы участковой балчыһынан Попова Анна Семеновна аятыгар бэриллэбит 098040 №-дөөх балчыһынан динс сулутунан дьыга суогунаа аарыллар.

П. ПОПОВА
Дерматолог-врач

«Сага олох»
райкома КПСС
Якутской АССР

(«Новая жизнь») — орган Чурапчинского
и районного Совета народных депутатов

—Эмгэгнэгчид суух врач нурднуун. Ону на чэлдэх сэрэгтэр үлэнэг сийгиллээ. —дигэ Болмиснай оройуоннаады балгына нарколог-врача, комсомольский тэргит секретара Пина Николадеде «Сэрэгтэр үлэ» дигн салгымтыгалаах лекциллар буол багатахтэр. Коньеру нэлсэтинлэртэн Пина орозоох ханник майгы-сийли тулалдырыа, үөрэнэгччлэ төрөппүттэрин кайдах санымттарын бигэр. Наад буоллабына итхэн-толлон турбат, педагогтары да ааны, төрөппүт комитетын дааны, райсовет депу татын дааны, комсомол райкомун дааны сүсү гүнэтэр. Итэртнэххэ, айдаана суох эмтнэххэ, мы дабынайа марымтан сэрэгтнэххэ —эдр нарколо формулата ити.

Дэ итн кийн Нина орохуон өсүүлэлэрин үүн профессиональ-техникский үчилгээлэрин ва
пелээчилэрин ортолоруг сыйдырын, сүбэ-а
бизэрин, сэмэлэрин үгүстүн көрөгүн. Ол көдүү
на-кини хойун калын адрдөр бэрт сэдэхи
абыллага.

III. Айвазов фотота.. ССТА фотохрониката.

СПИД ДИЭН ТУГУЙ?

Билгилі организмдер-
тыгар барылары утар-
саз нммуунитеттар баал-
лар. Олор немелерунн
арасе ныммаларынан
тарданар барылырга
хаптарбылат. Оттон
спид див итөөнн нмму-
унитет сүтүүтүн ааттык-
лар, тәнтән этэххэ—
синдром приобретеного
нммунодефицита. Бары-
аз бастаан 1981 жыл-
даахха баара биллбит.
Барылым көбүтөччилэр
иттінтән өккү сал буулай
эре баран буудуллубутта-
ра.

Барыы бэрт уһун
кэмгэ салҕанан барар.
Хас эмэ ынтан 5-6 сыл-
га тийэ толуктоохха
сөл. Барыһыны утары
вакцина билигин булу-
да, итин. Спицы утары
үлэ 105 куоракка ыы-
тыллар. АХШ 227 үче-
найдарга этэллэринин.
Вакциныны кордоһун
үлөтэ 1990 сылтан 1999
сылга диири үһүсө.

Онон доруубуйатын туһугар киһи бэйэтин кыһамныыта хаһаангытаа-бар да күүһүрэр.

Бийиктиги туругунан ити ызарынан сүрүн-нээн, АХШ-тар, Африкара, Ардаа Европаралмалбаллар, Уолсайа 50 тыһ. иһи малдыбытыттан аттардара өллө. Союзка спидынан малдыбыт 32 иһи регистрацияланна. Онтон иккитэ советскай граждандар, атыттар тас дойдуттан кэлтэ сылдьар дьон.

Ыарымыга хантарбыт дьон уһун кэмгэ бытчалархайдара улааталлар, уосай туруктара мөлтүүр, температуралара урдүүр. Тириннэригэр, айахтарынан иһигэр, төрүүр-уһууру сирдөөнгөр бэстэп төс-күүдлөр, үһүрүдлөр, уһунун пневмония-лымылар. Киһи киһи нер-вяай систематыгар оҕу-статар. Ити барыта оҕа-низм ыарымыга ыларба-

ТТ: редактор—21-332,

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54967 Газета выходит во вторник, четверг и субботу на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ
г. Чурапча ул. Карла Маркса 26 а. Тираж - 3799 экз.